

BROJ: FM-1-1842-P-428-18/20-M-3

PRIMLJENO: NEPOSREDNO - PREDANO POŠTI

..... dana 17-12-2020 20.....

..... u privitku. Primjeraka Priloga

Tončica Božić, univ. spec. act. soc
članica Povjerenstva za
odlučivanje o sukobu interesa

Temeljem čl.23. Pravilnika o načinu rada i odlučivanju Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa („Narodne novine“ br. 105/14.) dajem

IZDVOJENO MIŠLJENJE

uz Odluku Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa
u predmetu broj P-428/18, Tomislav Čorić, ministar gospodarstva i održivog razvoja

Odluku Povjerenstva pod gornjim brojem nalazim mehaničkom i neosnovanom s obzirom na utvrđene činjenice, odnosno kontekst u kojem je nastala navodna dužnosnikova povreda Načela djelovanja Zakona o sprečavanju sukoba interesa.

U predmetu je utvrđeno da je imenovanju dužnosnikova vjenčanog kuma za člana Uprave u HEP-u, trgovačkom društvu u kojem Republika Hrvatska ima većinsko vlasništvo, prethodilo kako slijedi.

Bio je raspisan javni natječaj sukladno Uredbi o kriterijima za provedbu postupka za odabir i imenovanje predsjednika i članove uprava trgovačkih društava i pravnih osoba od posebnog interesa za RH

Postojalo je Povjerenstvo Vlade RH za provedbu tog postupka koje je Vladi dalo prijedlog za predsjednika i članove Uprave koji je onda Vlada svojim Zaključkom uputila Nadzornom odboru HEP-a.

Vlada je svojoj sjednici na kojoj je prihvaćen prijedlog tog Povjerenstva za izbor i imenovanje osoba u Upravu HEP-a taj prijedlog prihvatila „u paketu“ , pod točkom dnevnog reda Kadrovska pitanja, kako navode u dopisu i to bez raspravljanja i bilo kakvih očitovanja nazočnih na sjednici jer se posebno glasovalo o pojedinačnim imenovanjima.

Odlukom Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa utvrđeno je da je ministar Čorić povrijedio Načela djelovanja ZSSI-a, članak 5. stavak 1. što proizlazi iz propusta deklariranja kumske povezanosti s jednim od kandidata za Upravu HEP-a te stoga što se nije izuzeo iz glasovanja o tome na sjednici Vlade.

Prema ZSSI-u Povjerenstvo ima zadaću odlučivati o sukobu interesa i prevenirati ga, ali u svom radu Povjerenstvo nailazi na slučajeve koje ocjenjuje kroz utvrđivanje povrede Načela djelovanja. Smatram da u predmetu ministra Čorića to nije bilo opravdano. Naime, nigdje u ZSSI-u nije navedeno da je načelo u djelovanju dužnosnika (moralni čin) izuzeti se iz glasovanja ukoliko se isto odnosi na nekoga s kim je osobno povezan, spram koga bi inače bio i pristran i sl. Postavljam si pitanje, otkuda bi za takvu eventualnu obvezu ministar Čorić morao znati ili mu je to trebalo tek tako pasti na pamet. U stvarnosti, Povjerenstvo na ovakav čin dužnosnike upućuje tek indirektno, kroz svoju praksu.

Zamišljam situaciju na toj sjednici Vlade na kojoj bi ministar Ćorić, prilikom glasovanja za kandidate Uprave HEP-a rekao da se iz istog izuzima jer je jedan od kandidata njegov vjenčani kum. Ljudski je očekivati da bi nazočni na sjednici prvo postavili pitanje zašto to radi i ima li sumnje u kompetencije dotičnog kandidata. Nakon što bi ministar Ćorić nastojao objasniti zašto se izuzima, razumno je pretpostaviti da bi ostali iz Vlade pitali „gdje to piše“. Odgovor dalje može biti da ne piše nigdje, ali da proizlazi iz prakse Povjerenstva. Zbunjujuća i napeta situacija koju bi svatko tumačio na svoj način s nejasnim daljnjim posljedicama

Naglasak je upravo na ovome „ne piše nigdje“. U ZSSI-u pa i nekim drugim propisima jasno je navedena povezanost, a time i pristranost kad se radi o članovima uže obitelji. Vjenčani kumovi, prijatelji, poslovni partneri, susjedi, kolege, članovi udruga kojima i dužnosnik pripada, šogori i šogorice, bratići, nećaci i moguće neki drugi, nisu u ovom smislu prepoznati ni od koga osim od Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa. Stoga se pitam sljedeće: nastojanje Povjerenstva da dužnosnik u okviru neke procedure obznani oblik povezanosti s osobom involviranom u tu istu proceduru, a bez da je to igdje propisano ili barem navedeno kao poželjno – može li se to shvatiti kao miješanje u osobni život dužnosnika?

Ako prihvatimo stav da su kumstva važan ljudski odnos i da su sa svojim kumovima dužnosnici i povezani i pristrani treba spomenuti da u našem društvu, osim vjenčanih, postoje krizmani, krsni, a moguće i drugi kumovi ovisno o vjerskom obredu. Povjerenstvu su podatke dužne dostavljati državne institucije pa se u svezi kumstva mogu dobiti podaci samo o vjenčanim kumovima iz Matice vjenčanih. Podatke o ostalim oblicima kumstva, npr. krsnim i krizmanim kumovima dužnosnika i njihove djece, vjerske institucije nisu u obvezi dostavljati. To u praksi znači da temeljem prijave o nekoj pristranosti i kumskoj povezanosti dužnosnika, može od strane Povjerenstva biti pokrenut postupak samo protiv dužnosnika koji je s nekim povezan kroz vjenčano kumstvo jer se drugi oblici kumstva u proceduri Povjerenstva ne mogu potvrditi. U svjetlu principa da bi u postupcima pred Povjerenstvom svi trebali biti jednaki, postavlja se pitanje da li je korektno pokretanje postupaka za slučajeve povezanosti samo jednim oblikom kumstava?

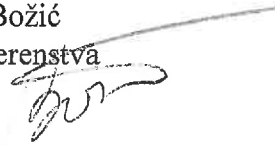
Nadalje, tijekom sveg dosadašnjeg rada Povjerenstvo nije nikad uputilo dužnosnike kako se ponašati u situacijama nalik na ovu ministra Ćorića. Slažem se da nije moguće taksativno navesti sve situacije koje život pred dužnosnike može donijeti i u kojima bi se oni, sukladno praksi i stavu Povjerenstva trebali izuzimati, ali moguće je ukratko sistematizirati dosadašnje odluke o povredama Načela djelovanja. Time bi se barem jednim dijelom uputilo dužnosnike što se uopće podrazumijeva pod načelom nepristranosti, a onda i povezanosti s osobama koje nisu članovi obitelji i konačno, što od dužnosnika u svezi toga Povjerenstvo očekuje.

Stoga smatram da ova Odluka nije korektna jer ne postoji jasna i nedvojbena veza između ponašanja dužnosnika i navodne povrede nepristranosti. Odluka je u stvari stav većeg dijela Povjerenstva.

Zaključno, mislim da Povjerenstvo ima pravo propitivati ispravnost postupanja dužnosnika i donositi odluke etičke prirode, ali pri tome mora voditi računa o kontekstu u kojem se navodna povreda načela djelovanja dogodila ili događa, o tome je li uopće i koliko konkretno ponašanje dužnosnika oportunističko. U ovom slučaju, valjalo je pri donošenju Odluke voditi računa o cijeloj proceduri izbora kandidata na upravu HEP-a te izostanak bilo kakvog angažmana ministra pri tome. Dužnosnik po mom mišljenju nije povrijedio Načela djelovanja.

Prvenstveno iz razloga što ga nikad nitko, nigdje i ničim nije uputio da Povjerenstvo smatra moralnom obvezom izuzimati se iz postupaka u koji su uključene osobe s dužnosnikom osobno povezane kao ni koje su to osobe s dužnosnikom osobno povezane, a nisu članovi bliže obitelji. Očekivati da dužnosnici prate i proučavaju praksu Povjerenstvo i analogno tome se ponašaju u sličnim situacijama- apsurdno je. Još jednom, predmetnu Odluku smatram ekstremnom i etički upitnom.

Tončica Božić
članica Povjerenstva

17.12.2020.

